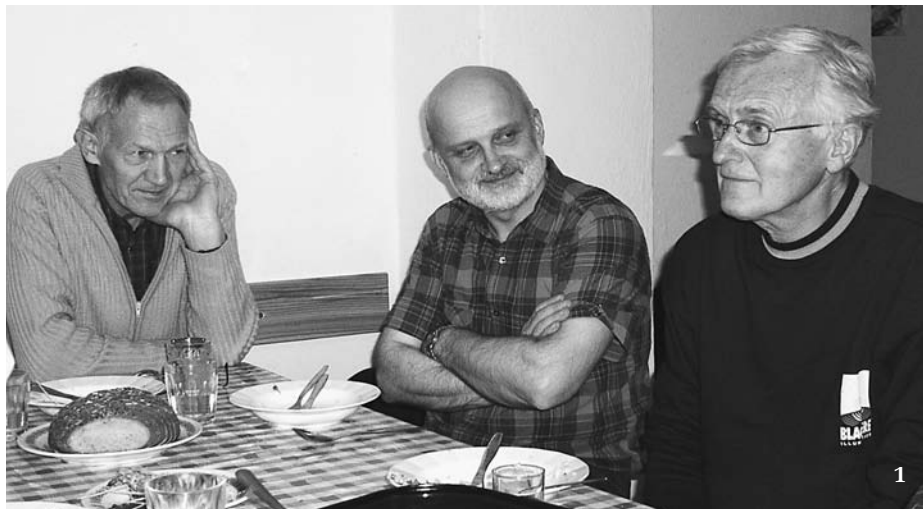

Jan Gloser osmdesátiletý

Nemohu tomu věřit, ale již před deseti lety jsme společně s Milošem Bartákem informovali o životním výročí brněnského rostlinného ekologického fyziologa a našeho kolegy prof. RNDr. Jana Glosera, CSc. (Živa 2012, 3: XLVI–XLVIII). Ačkoli jsem o něm slyšel od svých učitelů již za studentských let, tak jsem si později při řadě antarktických i arktických vědeckých expedic uvědomil, jak důležitá je schopnost měřit podmínky vnějšího prostředí a současně posuzovat vybrané procesy probíhající v buňce nebo tkáních studovaného organismu. V tomto přístupu jsem se od Jana inspiroval ekologickou a stresovou fyziologií a studiem života v extrémním prostředí. J. Gloser se spolupracovníky se zabývají především mechorosty a lišejníky, naše jihočeská skupina vzhledem k algologické tradici pracuje s prokaryotickými sinicemi a eukaryotickými řasami. Ekologická a stresová fyziologie cíleně studuje vztahy mezi fyziologickými ději a vnějším prostředím. Extrémní prostředí definujeme jako takové, kde jsou organismy vystaveny pravidelně nebo nepravidelně abiotickým podmínkám,

kteří se blíží limitu, v němž mohou ještě probíhat všechny procesy charakteristické pro život. Rychlý rozvoj přístrojové techniky umožňuje měřit proměnné vnějšího prostředí i monitorovat vybrané parametry nebo vlastnosti studovaných organismů v dlouhých časových úsecích. Tento přístup za současného použití metod molekulární biologie nás přibližuje k pochopení dlouhodobých procesů přizpůsobení organismů k jejich životnímu prostoru a při tom umožňuje jistým způsobem mapovat evoluci života v různých prostředích na Zemi.

Vraťme se ale ke společnému působení v ekologii polárních oblastí. Naše planeta prochází bouřlivými změnami, které jsou přímo, nebo nepřímo antropogenně ovlivněny. Některé části Arktidy i Antarktidy se oteplují tak rychle, že na to reagují i společenstva organismů na všech úrovních – od změn ve fyziologických a metabolických procesech až po změny druhové diverzity a ekologického fungování lokálních, mnohdy velmi jedinečných společenstev. Biologie a ekologie klimatické změny je nový směr, který dokumentuje tyto procesy,

1 Jeden z prvních seminářů, kde jsme diskutovali výsledky společného projektu Jihočeské univerzity, Masarykovy univerzity a Botanického ústavu AV ČR. Terénní stanice BÚ v Lužnici nad Lužnicí. Zleva J. Gloser, J. Elster a Pavel Prošek

2 Jan Gloser pomáhá třídít potraviny na přístavním mole ruského města Pyramiden, kde byly umístěny první české kontejnery, které tvořily základ budoucí České arktické vědecké infrastruktury Stanice Josefa Svobody na Svalbardu.

3 Občerstvení v ubytovacím kontejneru na Stanici Josefa Svobody. Zleva Vojtěch Komárek, Otakar Strunecký, Lubomír Kováčik a J. Gloser. Z archivu Centra polární ekologie JU

sy, a obě naše polární stanice významně přispívají k zapojení české vědy při řešení globálních problémů. Jan je jedním z průkopníků českého polárního bádání a velmi se radujeme, že tento interdisciplinární ekologický výzkum polárních oblastí za poslední období prochází rychlým vývojem z pohledu kvality i z hlediska zapojení vysoce motivovaných mladých vědců.

Pan prof. Gloser je na své alma mater, Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně, stále aktivní, přednáší kurz Fyziologie rostlin pro všechny biologické obory a zajišťuje přednášky a cvičení z Fyziologické ekologie rostlin. Kromě toho se věnuje od studentských let celoživotní lásce, kompletnímu studiu sukulentních rostlin, které pěstuje pro potěšení doma ve skleníku a za kterými pravidelně cestuje do různých částí světa, např. do jižní Afriky. Od r. 2001 je členem redakční rady Živy a do časopisu přispívá již od r. 1976 také autorsky. Zmíňme alespoň jeho seriály, jež získaly Zvláštní ocenění časopisu Živa – Fyziologické adaptace sukulentních rostlin I.–V. (1999, 2–6) a Antarktické vegetační oázy 1.–5. (2008, 1–5).

Milý Honzo, myslím, že mohu mluvit za široký tým kolegů a přátel, s nimiž jsme se setkávali při našem bádání. Děkujeme ti za vědeckou inspiraci a kamarádství. Do dalších let ti přejeme pevné zdraví a radost z vědeckých i pěstitelských aktivit.

**Srdečně blahopřejeme k jubileu.
Redakční rada a redakce Živa**

